

РЕШЕНИЕ

№ 476

гр. София, 17.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 43
състав**, в публично заседание на 18.12.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Весела Цанкова

при участието на секретаря Десислава В Симеонова и при участието на прокурора Куман Куманов, като разгледа дело номер **7906** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284 - 285 от Закона за изпълнение на наказания и задържане под стража (ЗИНЗС), във връзка с чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба на Д. Ю. Ю., с настоящ адрес в Затвора [населено място], с която е предявен иск срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 2000 лева за периода от 12. 06. 2021 г. до 17. 10. 2022 г., причинени от лошите битови условия в следствия арест на бул. „Д-р Г.М. Д.“ № 42. В исковата молба се твърди, че условията в помещенията, в които са били настанени задържаните лица, включително и ищеца са мизерни. Има хлебарки, дървеници, помещенията са пренаселени. В килията били настанени 5 човека. Настанените задържани лица били нахапани от дървеници по ръцете, тялото, главата, краката. Прозорците не се отварят, няма достатъчно проветряване и чист въздух. Тоалетната е в килията е много стара и мръсна. Липсват препарати за почистване. По стените и таваните има паяжини, дюшеците са скъсани, пълни с дървеници, мирише на влага. При Ковид – 19 не е имало дезинфектант за ръце. Адв. Е., назначен по реда на ЗПП, в хода по същество на делото излага доводи за основателност на исковата претенция. Посочва, че е доказано причиняване на неимуществени вреди на ищеца от незаконосъобразно бездействие на администрацията на ГД „ИН“, изразяващи се в неосигуряване на минимално необходимите санитарно – хигиенни и битови условия. Прави искане за уважаване

изцяло на предявения иск като основателен и доказан.

Ответникът, чрез юриконсулт Д., оспорва иска в писмен отговор на исковата молба и в хода на делото по същество. Счита, че не се доказват обстоятелствата по чл. 3 във вр. с чл. 284 от ЗИНЗС. По време на престоя на ищеца в ареста няма подавани жалба срещу лоши битови условия, които са били еднакви за всички задържани. Прави искане за отхвърляне на исковата претенция като неоснователна и недоказана по основание и размер. Претендира юриконсултско възнаграждение.

Пркурор К. от СГП дава заключение, че исковата претенция е основателна и доказана и следва да бъде уважена.

Административен Съд С. - град, I отделение, 43 състав, след като взе предвид наведените в исковата молба доводи, изразеното становище на пълномощника на ответника и на представителя на СГП и въз основа на приетите по делото гласни и писмени доказателства, намира от фактическа страна следното:

Д. Ю. Ю. е настанен в ареста на [улица] при О. – С. на 16. 06. 2022 г., освободен на 14. 10. 2022 г., с цел превеждане в Затвора [населено място]. За периода от 16. 06. 2022 г. до 19. 08. 2022 г. е бил настанен в арестно помещение № 1 на етаж III, а в периода от 19. 08. 2022 г. до 14. 10. 2022 г. в арестно помещение № 16 на етаж III.

По данни на ответника, спалните помещения са еднотипни, с приблизителна площ от 16 кв.м. Оборудвани са с две двойни легла тип „вишка“, маса, столове, шкафчета. Във всяко спално помещение в ареста се настаняват до 4 задържани лица и в нито един момент не е надвишен допустимия брой. Спазено е изискването относно минималната жилищна площ, която не може да бъде по – малка от 4 кв.м. на човек.

Всяко спално помещение в ареста разполага със собствен санитарен възел, с непрекъснат достъп до течаща вода. Санитарният възел е отделен от останалата част на арестното помещение посредством масивна преградна стена с височина от 120 см. На лицата в ареста се осигурява правото два пъти седмично да бъдат извеждани за къпане и бръснене.

Спалните помещения са оборудвани с два броя открити прозорци, които са част от Р. дограма, като от северната част има възможност за отваряне на един прозорец, а от южната част и на двата прозорци, което позволява достъп на достатъчно естествена светлина и проветряване на помещенията. Над всеки санитарен възел в помещенията има изградена вентилационна система за циркулация на свеж въздух по естествен път.

Поддържането на хигиената се осъществява от задържаните лица, за което им се осигуряват препарати и средства за хигиенизиране.

Дюшеците в арестните помещения регулярно се предоставят за обработка –изпаряване и обезпаразитяване, като същите планово се подменят, а при необходимост и извънредно.

Задържаните имат право да предоставят за изпиране постелъчно бельо и одеяла, съгласно утвърден месечен график.

Поставен е автомат за дезинфектант до помещението за приемане и предаване на задържани лица.

Дезинфекция, дезинсекция и дератизация се извършва регулярно, представени са протоколи от „Фаворит“ ДДД за удостоверяване на извършването на тези дейности.

Ищецът е попълнил декларация при напускане на ареста на 14. 10. 2022 г., че няма претенции по отношение на медицинското обслужване и надзорно – охранителния състав на ареста.

По време на престоя на Д. Ю. в ареста, от него няма подавани жалби по отношение на битовите условия.

Така изложените факти, описани в писмо рег. № 16710/02. 10. 2023 г. на началника на О. – С. са частично опровергвани от свидетелските показания на Г. В. Е., които съдят кредитира като непосредствени, обективни и безпротиворечиви. Свидетелските показания се отнасят за периода от м. май 2022г. до м. октомври 2022 г., за който ответникът посочва, че свидетелят е бил настанен заедно с ищеца в едно помещение. Съдът приема за доказано по делото, че в това помещение е имало хлебарки и дървеници, дюшеците са били пълни с дървеници. През нощта задържаните лица не са могли да спят. След много жалби дюшеците били сменени, но новите били изпокъсани и върху тях не можело да се спи. Санитарният възел е бил вътре в килията. Възможност за къпане е осигурявана само два пъти седмично. Проблемът с дървениците и хлебарките не е бил ефективно решен, въпреки предприетите действия от администрацията на ареста.

От правна страна: Исковата претенция е допустима, а разгледана по същество е частично основателна.

Разпоредбите на чл.284-286 от ЗИНЗС, вр. чл.3 от ЗИНЗС уреждат защита на осъдените и задържаните под стража лица срещу поставянето им в неблагоприятни условия, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

Такива неблагоприятни условия в случая са наличието на хлебарки и дървеници, скъсани дюшеци, в които има дървеници, санитарен възел, който е вътре в килията и липса на ежедневен достъп до баня за поддържане на личната хигиена. Не се доказва твърдяната в исковата молба пренаселеност на килиите, доколкото се установява, че площта им е 16 кв.м. и в тях се настаняват до 4 човека едновременно. Не се доказва, че прозорците не се отварят и липсва проветряване. Видно от представеното от ответника писмо рег. № 16710/02. 10. 2023 г. на началника на О. – С., дограмата е Р. и се отваря, което осигурява проветряването на помещенията. Съдът не приема за доказано и твърдението за липса на препарати за почистване, доколкото такива са предоставяни на задържаните лица, а поддържането на хигиената в помещенията е тяхно задължение. Също така не се доказва липса на дезинфектант за ръце, тъй като е поставен апарат за дезинфектант до помещението за приемане и предаване на задържани лица. Няма доказателства за влага и мухъл в помещенията.

По силата на чл.284, ал.2 ЗИНЗС в случаите по чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС съдът взема предвид кумулативното въздействие върху лицето на условията, в които е изтърпявало наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, продължителността, както и други обстоятелства, които имат значение за правилното решаване на спора. В случаите на установено нарушение на чл.3 ЗИНЗС и съгласно чл.284, ал.5 ЗИНЗС настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното, като размерът им се определя от съда по справедливост (чл.52 от ЗЗД). Доказан е период на нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС от м. май 2022 г. до м. октомври 2022 г. /до 14. 10. 2022 г., когато ищецът е напуснал следствения арест/, за който период се отнасят свидетелските показания на Г. В. Е.. За този период ищецът е

пребивавал в неблагоприятни условия по смисъла на чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС, а именно, в килия с дървеници и хлебарки, в която дюшеците са били пълни с хлебарки и изпокъсани, а задържаните лица са били нахапани от дървениците и не са могли да спят през нощта. Санитарният възел е бил вътре в килията, което не е хигиенично и не дава възможност за ползването при осигуряване на лично пространство и зачитане достойнството на задържаните лица. Няма ежедневен достъп до баня и възможност за поддържане на личната хигиена. Доказано е нарушение на чл. 3, ал. 1 от ЗИНС, който забранява осъдените и задържаните под стража да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унизително отношение. Съгласно чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС, при установено нарушение на чл. 3, ал.1 от ЗИНЗС, неимуществените вреди се предполагат до доказване на противното. Настоящата инстанция счита, че от неблагоприятните условия в ареста са настъпили неимуществени вреди за ищеца, които подлежат на обезщетение. Обезщетението се определя по справедливост, съгласно чл. 52 от ЗЗД. При определяне размера на обезщетението съдът намира, че следва да се съобрази с анализ на решенията на ЕСПЧ по дела, касаещи оплаквания за лоши условия в местата за лишаване от свобода, като при отчитане на кумулативното въздействие върху лицето на условията, при които е задържан под стража и продължителността, сума в размер на 585 лева общо за периода от 01. 05. 2022 г. до 14. 10. 2022 г. е достатъчна и справедлива за обезщетяване на претърпените вреди.

Искът над уважения размер от 585 лева до пълния предявен размер от 2000 лева следва да се отхвърли като неоснователен и недоказан.

При този изход на спора разноски следва да се определят в хипотезата на чл.286, ал.3 ЗИНЗС - когато искът се уважи изцяло или частично, съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството, както и да заплати на ищеца внесената държавна такса. Ищецът е освободен от държавна такса и ползва безплатна правна помощ, поради което не му се дължат разноски. В хипотезата на частично уважаване на иска, не е предвидена възможност за заплащане на ответника на юрисконсултско възнаграждение, поради което такова не следва да му се присъжда.

Водим от горното и на основание чл. 285 от ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 и сл. от АПК, във връзка с чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ, Административен Съд С. - град, I отделение, 43 състав,

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“, [населено място], [улица], да заплати на Д. Ю. Ю., [ЕГН], с настоящ адрес Затвор [населено място], обезщетение за неимуществени вреди в размер на 585 лева, претърпени в периода от 01.05.2022 г. до 14.10.2022 г. за нарушение на чл. 3, ал. 2, вр. чл.284-286 ЗИНЗС поради условията на задържане в ареста на [улица] Г.М. Д.“ № 42.

ОТХВЪРЛЯ иска на Д. Ю. Ю., ЕГН [ЕГН], с настоящ адрес Затвор [населено място] срещу Главна Дирекция „Изпълнение на наказанията“ за разликата над уважения до предявения размер от 2000 лв.

Решението подлежи на обжалване в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред тричленен състав на Административен съд София - град.

СЪДИЯ: